

Dokument s plenarne sjednice

B9-0263/2020

14.9.2020

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjava Vijeća i Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o pripremi izvanrednog sastanka Europskog vijeća s naglaskom na opasnoj
eskalaciji i ulozi Turske u istočnom Sredozemljju
(2020/2774(RSP))

**Sergey Lagodinsky, Viola Von Cramon-Taubadel, Jordi Solé, Mounir
Satouri, Hannah Neumann, Tineke Strik, François Alfonsi, Alviina
Alametsä, Ernest Urtasun, Petra De Sutter, Monika Vana, Diana Riba i
Giner, Reinhard Bütkofer**
u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

**Rezolucija Europskog parlamenta o pripremi izvanrednog sastanka Europskog vijeća s naglaskom na opasnoj eskalaciji i ulozi Turske u istočnom Sredozemljju
(2020/2774(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Turskoj, osobito one od 24. studenoga 2016. o odnosima EU-a i Turske¹, od 27. listopada 2016. o položaju novinara u Turskoj², od 8. veljače 2018. o aktualnom stanju u pogledu ljudskih prava u Turskoj³, od 13. ožujka 2019. o izvješću Komisije o Turskoj za 2018.⁴, i od 19. rujna 2019. o stanju u Turskoj, s naglaskom na smjenjivanju izabralih gradonačelnika⁵,
  - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 29. svibnja 2019. o politici proširenja EU-a (COM(2019)0260) i priloženi radni dokument službi (SWD(2019)0220),
  - uzimajući u obzir ranije izjave potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove o turskim aktivnostima bušenja u istočnom Sredozemljju,
  - uzimajući u obzir relevantne zaključke Vijeća i Europskog vijeća o Turskoj, posebno Odluku (ZVSP) 2020/275 od 27. veljače 2020. o izmjeni Odluke (ZVSP) 2019/1894 o mjerama ograničavanja s obzirom na neovlaštene aktivnosti bušenja koje Turska provodi u istočnom Sredozemljju⁶,
  - uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravu mora (UNCLOS), čije su Grčka i Cipar stranke, te Povelju UN-a;
  - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika;
- A. budući da na rastuće napetosti u istočnom Sredozemljju utječe više faktora, posebno jednostrane mjere dotičnih strana, što uključuje vojno djelovanje, nedostatak uključivog diplomatskog dijaloga i neuspjeh napora u posredovanju u sukobu;
- B. budući da obje strane imaju legitimne zahtjeve te da Grčka i Turska različito tumače pravo mora, koje je po svojoj prirodi složeno i još uvijek se razvija; budući da Turska nije potpisala Konvenciju UN-a o pravu mora iz 1982., čije su Grčka i Cipar stranke, zbog aktualnog pomorskog spora oko razgraničenja isključivog gospodarskog pojasa (IGP); budući da navedeni spor oko razgraničenja isključivih gospodarskih pojaseva i epikontinentalnog pojasa između Turske s jedne strane te Grčke i Cipra s druge strane

---

¹ SL C 224, 27.6.2018., str. 93.

² SL C 215, 19.6.2018., str. 199.

³ SL C 463, 21.12.2018., str. 56.

⁴ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0200.

⁵ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0017.

⁶ SL L 56I, 27.2.2020., str. 5.

nije riješen još od studenog 1973.;

- C. budući da su otkrića rezervi plina u Sredozemlju, uključujući otkriće polja Leviathan 2010., a zatim 2015. plinskog polja Zohr u priobalnom dijelu Egipta, što je najveće otkriće prirodnog plina u Sredozemlju, izazvala zanimanje za tu regiju i dovela do daljnog istraživanja i bušenja tijekom 2018. i 2019.; budući da u područjima u kojima Turska provodi istraživanja i bušenja plina rezerve još nisu dokazane;
- D. budući da su Turska i libijska vlada nacionalnog jedinstva u studenom 2019. potpisale Memorandum o razumijevanju u vezi s razgraničenjem pomorskih teritorija u istočnom Sredozemlju; budući da se Memorandumom o razumijevanju između Turske i Libije o razgraničenju pomorskih jurisdikcija u Sredozemnom moru krše suverena prava trećih država te on nije u skladu s pravom mora i ne može imati pravne posljedice za treće države;
- E. budući da je tursko Ministarstvo vanjskih poslova kritiziralo službeno osnivanje Foruma EastMed Gas u Kairu 16. siječnja 2020. od strane Egipta, Izraela, Palestinske samouprave, Jordana, Grčke, Cipra i Italije i okarakteriziralo ga kao pokušaj da se Ankaru isključi iz regionalne suradnje i koordinacije na tržištu plina;
- F. budući da su neuspjeli pokušaji posredovanja koje je tijekom srpnja i kolovoza predvodilo njemačko predsjedništvo Vijeća među ostalim posljedica sklapanja bilateralnog pomorskog sporazuma između Egipta i Grčke kojim se razgraničuje isključivi gospodarski pojas za prava bušenja nafte i plina, koji je 6. kolovoza 2020. potpisao grčki ministar vanjskih poslova;
- G. budući da je Turska 10. kolovoza u grčke vode poslala istraživačko plovilo Oruç Reis uz pratnju ratnih brodova kako bi mapirala morski teritorij radi mogućeg bušenja nafte i plina u području za koje i Turska smatra da je u njezinoj jurisdikciji; budući da je Grčka kao odgovor na to poslala svoje ratne brodove da prate turska plovila, od kojih se jedno sudarilo s grčkim brodom; budući da je Turska 31. kolovoza 2020. ponovno produljila istraživanja plovilom Oruç Reis u istočnom Sredozemlju do 12. rujna; budući da je Grčka pomorsko upozorenje Turske (Navtex) proglašila nezakonitom jer se tiče područja koje je u grčkom epikontinentalnom pojasu; budući da su te aktivnosti Turske dovele do znatnog pogoršanja odnosa između Grčke i Turske; budući da se 13. rujna tursko plovilo za seizmička istraživanja Oruç Reis vratilo u vode u blizini južne pokrajine Antalije, što je potez koji bi mogao ublažiti napetosti između Ankare i Atene;
  - 1. izuzetno je zabrinut zbog aktualnog spora i povezanog rizika od daljnje vojne eskalacije u istočnom Sredozemlju između država članica EU-a i zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u, koje su također i saveznici NATO-a; čvrsto vjeruje da se održivo rješenje sukoba može postići samo kroz dijalog, diplomaciju i ustupke s obiju strana;
  - 2. pohvaljuje Tursku jer je napravila prvi korak prema ublažavanju napetosti u istočnom Sredozemlju povukavši svoje plovilo za seizmička istraživanja Oruç Reis iz spornih voda; apelira na Tursku da se suzdrži od svake daljnje provokacije u budućnosti i da nastavi aktivno doprinositi smirivanju situacije, među ostalim tako da smjesti obustaviti sve daljnje nezakonite aktivnosti istraživanja i bušenja u istočnom Sredozemlju, da se suzdrži od povreda grčkog zračnog prostora te grčkih i ciparskih teritorijalnih voda i da se distancira od nacionalističke ratnohušačke retorike;

3. poziva Tursku da u potpunosti poštuje pravo mora i suverenitet država članica EU-a Grčke i Cipra, uključujući njihova suverena prava u njihovim pomorskim zonama u vezi s iskorištavanjem prirodnih resursa;
4. poziva sve relevantne aktere da se obvežu na hitno smirivanje situacije povlačenjem svoje vojne prisutnosti u regiji kako bi se omogućili dijalog i učinkovita suradnja te da se suzdrže od ratoborne retorike koja potiče nacionalističke osjećaje među biračima u domovini;
5. apelira na Tursku, Grčku i Cipar da započnu konstruktivan dijalog kako bi pronašli mirno rješenje, da ulože više napora kako bi se konačno riješili sporovi oko kopnenih i morskih granica, da se obvežu na dobrosusjedske odnose, poštovanje međunarodnih sporazuma i mirno rješavanje sporova u skladu s Poveljom UN-a;
6. apelira na sve uključene strane da aktivno podupru pregovore za pravedno, sveobuhvatno i održivo rješenje ciparskog pitanja u okviru UN-a, kako je definirano relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, u skladu s međunarodnim pravom i pravnom stečevinom EU-a te na temelju poštovanja načela na kojima se Unija zasniva;
7. pozdravlja napore koje je uložio EU, a posebno njemačko predsjedništvo, u cilju pronalaska rješenja kroz dijalog i diplomaciju; pozdravlja inicijativu NATO-a da izglađi odnose svojih država članica, Grčke i Turske, u vezi s njihovim sporom u istočnom Sredozemlju i da ublaži vojne napetosti i spriječi slučajne sukobe;
8. poziva Komisiju i sve države članice da nastoje ostvariti širi i uključiviji dijalog s Turskom, umjesto da promiču vojne i političke mjere koje dovode do daljnje eskalacije; poziva Komisiju i države članice da se u tom dijalogu čvrsto zalažu za temeljne vrijednosti i načela Unije, uključujući poštovanje ljudskih prava, demokraciju, vladavinu prava i načelo solidarnosti;
9. poziva sukobljene strane da vrate na status quo ante kako bi se smirile napetosti i da započnu dijalog o sveobuhvatnoj i strateškoj sigurnosnoj arhitekturi i energetskoj suradnji za Sredozemlje; apelira na sve strane da sva pitanja upute Međunarodnom sudu u Haagu ili da pokrenu međunarodnu arbitražu u slučaju da se rješenje spora ne može postići posredovanjem;
10. podsjeća sukobljene strane da aktualnim turskim istraživačkim misijama i bušenjem radi pronalaska fosilnih resursa još nije potvrđeno da te rezerve postoje; hitno poziva na sveobuhvatnu procjenu rizika svih aktivnosti bušenja za okoliš, uzimajući u obzir brojne rizike koje istraživanje plina u odobalnom području nosi za okoliš, radnu snagu i lokalno stanovništvo; poziva sukobljene strane da zajednički preispitaju svoje planove za istraživanje i bušenje te da pojačaju napore kada je riječ o ulaganju u obnovljivu energiju i održivu klimatski povoljnu budućnost; poziva EU da podrži razvoj takvog zelenog plana za Sredozemlje, koji bi uključivao planove ulaganja u obnovljivu energiju u široj regiji kako bi se izbjegli sporovi oko ograničenih fosilnih resursa koji su štetni za klimu i okoliš;
11. izražava veliko žaljenje i zabrinutost zbog trenutačnog stanja odnosa između EU-a i Turske, koji su prije svega posljedica lošeg stanja ljudskih prava u Turskoj, narušavanja vladavine prava i izrazito nedemokratskog unutarnjeg razvoja pod autoritarnom

vladavinom predsjednika Erdođana; ističe prošle i sadašnje negativne učinke jednostranih vanjskopolitičkih inicijativa Turske u široj regiji te činjenicu da turske nezakonite aktivnosti istraživanja i bušenja u istočnom Sredozemlju dodatno pridonose pogoršanju odnosa između EU-a i Turske općenito; poziva Tursku i države članice EU-a da podrže mirno rješavanje sukoba i politički dijalog u Libiji i da se suzdrže od poticanja i povećanja dinamike libijskog sukoba u cilju teritorijalnih dobitaka u Sredozemlju ili političkog utjecaja u Libiji;

12. nalaže se da se daljnje sankcije mogu izbjegći i zamijeniti dijalogom i iskrenom suradnjom; istodobno poziva Vijeće da bude spremno te da sastavi i uvede popis novih restriktivnih mjera za slučaj da Turska nastavi pogoršavati situaciju kršenjem teritorijalnog integriteta država članica EU-a i međunarodnog prava; predlaže da među tim mjerama bude prekid izvoza oružja u Tursku u skladu sa Zajedničkim stajalištem 2008/944/ZVSP sve dok Turska provodi svoje nezakonito djelovanje u istočnom Sredozemlju;
13. osuđuje i kritizira činjenicu da Cipar i Grčka svoje odobrenje sankcija u kontekstu Bjelarusa uvjetuju odobrenjem sankcija protiv Turske u kontekstu spora oko plina u istočnom Sredozemlju; naglašava da sukob na Sredozemlju nema nikakve konkretnе veze s gušenjem demokracije u Bjelarusu;
14. ponavlja da je parlamentarni dijalog između EU-a i Turske važan dio napora za ostvarenje dijaloga i smirivanje situacije; duboko žali zbog toga što turska Velika skupština uporno odbija ponovno uspostaviti bilateralne sastanke Zajedničkog parlamentarnog odbora EU-a i Turske; poziva na to da se smjesta nastavi s tim sjednicama;
15. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Parlamentarnoj skupštini i glavnom tajniku NATO-a, predsjedniku, vradi i parlamentu Republike Turske te državama članicama EU-a.